

Državni izpitni center

M 0 6 2 2 0 1 1 4

II SESSIONE D'ESAME

**SLOVENO COME LINGUA SECONDA
NEL TERRITORIO BILINGUE
DELL'ISTRIA SLOVENA**

SOLUZIONI

8 settembre 2006

MATURITÀ GENERALE

Moderirana različica

Izpitna pola 1**A – bralno razumevanje**

Izhodiščno besedilo: Špela Standeker: Domišljajska nadgradnja spominov. Delo, 22. nov. 2004, str. 10.

1. NE **1 točka**
2. Kdor riše stripe/avtor stripov. **2 točki**
3. a) Besedilnega dela ne vključuje v risbo.
b) Želi bolj poudariti risbo. (po smislu) **(2 + 2) 4 točke**
4. a) Besedilo in risba se v stripu največkrat organsko prepletata in dopolnjujeta. (po smislu) **2 točki**
b) V četrtem. **1 točka**
5. Brez besed, s situacijskim humorjem. (po smislu)
(En element = 1 točka.) **2 točki**
6. Pogumen, hraber, drugačen, uporniški. **1 točka**
7. Z računalniško obdelavo risbe s svinčnikom. (po smislu)
(Za dobesedni prepis iz besedila = 1 točka.) **3 točke**
8. »Zgodbo gradi tudi s kadriranjem, kjer veliki plan sestavlja več pasic ...«
a) kadriranje; veliki plan **2 točki**
b) 3. filmu **1 točka**
9. Avtobiografski in fantazijski.
(En element = 1 točka.) **2 točki**
10. Ni srečen niti sentimentalen. (po smislu) **1 točka**
11. V Kopru, na Vrhniki, v Ljubljani.
(Vse ali nič.) **1 točka**
12. Konec novembra 2004/od 2. tretjine nov. do 2. dec. 2004/22. nov. 2004. **2 točki**
13. Snov/vsebino Krančanovih stripov. **3 točke**
14. Ob njegovi razstavi v KUD F. Prešeren v Ljubljani.
(Samo: v Ljubljani = 1 točka.) **2 točki**

B – poznavanje jezika in tvorjenje besedila

1. kontrast – nasprotje
eksperiment – poskus

Vsaka pravilna rešitev 1 točka, skupaj **2 točki**.

2. ilustrator, ilustrirati, ilustriran, ilustracijski, ilustrativen, ilustrativnost, ilustratorski

2 pravilni rešitvi 1 točka, 3 pravilne rešitve **2 točki**.

3.

	Glagolski vid	Vidski par
zabrisuje	nedovršni	zabriše
je izšla	dovršni	je izhajala
je ustvaril	dovršni	je ustvarjal
poskrbi	dovršni	skrbi

Vsaka pravilna vrstica 1 točka, skupaj **4 točke**.

4.

	Orodnik ednine	Orodnik dvojine
risba	z risbo	z risbama
odtenek	z odtenkom	z odtenkoma
pasica	s pasico	s pasicama
raven	z ravnijo / z ravno	z ravnema
ilustrator	z ilustratorjem	z ilustratorjema

Vsaka pravilna vrstica 1 točka, skupaj **5 točk**.

5. 1. pomen: skladba (V koncertni spored so uvrstili eno njegovih kompozicij. (po smislu))

2. pomen: zgradba (Notranja kompozicija romana je sintetično analitična. (po smislu))

3. pomen: vlakovna kompozicija (Kompozicija se je iztirila. (po smislu))

Vsaka pravilna poved 1 točka, skupaj **2 točki**.

6. a) prihodnjik: Zgodbo bo gradil tudi s kadriranjem, kjer bo veliki plan sestavljalo več pasic.

b) preteklik: Zgodbo je gradil tudi s kadriranjem, kjer je veliki plan sestavljalo več pasic.

Vsaka pravilna poved 1 točka, skupaj **2 točki**.

7. b)
a)
b)
b)

Vsaka pravilna rešitev 1 točka, skupaj **4 točke**.

8. junak – junaček/junakec
poteza – potezica

strip – stripek/stripček
svinčnik – svinčniček/svinčnikec

Vsaka pravilna vrstica 1 točko, skupaj **2 točki**.

9.

IZPIS	POIMENOVANJE
da so na ogled izbrani stripi	predmetni odvisnik
ki so nastajali v zadnjih dveh letih	prilastkov odvisnik

Za vsak pravilni izpis po 1 točko, skupaj 2 točki.

Za vsako pravilno poimenovanje po 1 točko, skupaj 2 točki.

Celotna naloga ima **4 točke**.

10. Popraviti: detajl, risba, fantazijske, avtobiografski, zaključi, generacija

4, 3 pravilni popravki **2 točki**, 2 pravilna popravka 1 točka.

11. a) osebka: Eksperimentalni pristop je bil primernejši za zgodbo, ki jo je avtor želel povedati. (po smislu)

b) predmeta: Ob eksperimentalnem pristopu se je avtor naučil veliko novega. (po smislu)

Vsaka pravilna rešitev 1 točko, skupaj **2 točki**.

12. strip – stripovski
 ilustrator – ilustratorski/ilustratorjev
 razstava – razstavn
 avtor – avtorski/avtorjev

Vsaka pravilna rešitev 1 točka, skupaj **4 točke**.

13. Tudi pred časom je sodeloval na delavnici, ki jih prireja Aleksander Zograf. / Pred časom je tudi sodeloval na delavnici, ki jih prireja Aleksander Zograf.

Pravilna rešitev **2 točki**.

14.

	Velelnik za 2. osebo ednine
zabrisati	zabriši
preplesti	prepleti
povleči	povleci

Vsaka pravilna rešitev 1 točka, skupaj **3 točke**.

15. Tvorjenje besedila

15 točk

VSEBINA

a) naslov

(2 točki)

b) upoštevanje značilnosti *) predstavitvenega in **) vplivajnskega besedila

* Navajanje konkretnih podatkov o D. Krančanu (smel stripar, rad eksperimentira s stripovskim besedilom, ga umakne iz risbe, tako risba bolj zaživi, uporablja avtobiografsko snov, prepojeno s fantazijo, protivojno; svoja dela objavlja v raznih stripovskih revijah, sodeluje na delavnicah, razstavljal v KP, LJ, na Vrhniki. (po smislu) Uporaba sedanjega časa.)

(do 8 točk -
*4 + **4)

** Napisano (predstavljena tema) je v hvalilnem tonu, nad Krančanom se avtor navdušuje, svoje trditve naj utemeljuje, najde naj kakšno lastnost stripov, ki bi bila prijatelju blizu ... Uporaba izhodiščnih podatkov iz priloženega besedila.

JEZIK

jezikovna pravilnost

(do 4 točke)

(za 4 isto-/raznovrstne napake minus 1 točka)

DOLŽINA BESEDILA

(+/- 11 besed in več minus 1 točka)

(1 točka)

Izpitna pola 2

Slušno razumevanje

Transkripcija besedila

(Izhodiščno besedilo prirejeno po: 101 slovenska prepoznavnost, Slovensko izročilo, Jubilejna izdaja ob 30-letnici knjižnega kluba Svet knjige, Založba Mladinska knjiga, 2004: 55, 60.)

Tam, kjer zdaj ob ljubljanski Slovenski cesti stojijo na nekdanjem Ferantovem vrtu moderne visoke hiše, so bile še dve desetletji po koncu 2. svetovne vojne pritlične hišice iz minulih časov in v eni od njih se je 23. januarja 1872 mizarskemu mojstru Andreju in njegovi ženi Heleni Plečnik kot tretji od štirih otrok rodil sin Jože, največji slovenski arhitekt.

Po končani obrtni šoli v avstrijskem Gradcu naj bi si služil vsakdanji kruh z oblikovanjem pohištva, vendar je za arhitekturo navdušenega in za to nadarjenega Plečnika vzel v šolo profesor Otto Wagner z Dunaja, eden od takrat najpomembnejših arhitektov na stari celini, pri katerem je kot najboljši študent končal študij. Nekaj let je ostal na Dunaju, kjer še zdaj stoji nekaj po njegovih načrtih zgrajenih stavb, potem je šel za naslednjih nekaj let v Prago, kjer je izdelal načrte za preureditev Hradčanov in za cerkev Srca Jezusovega. Potem pa se je kljub zapeljivim ponudbam iz tujine za stalno preselil v rojstno Ljubljano, kjer zdaj tujcem razkazujemo njegove arhitekturne umetnine: Tromostovje, Narodno in univerzitetno knjižnico, pokopališče Žale, arkade na osrednjem živilskem trgu pri stolni cerkvi, preurejene Križanke, novo šišensko cerkev in še marsikaj. Njegovi so med drugim cerkev v Bogojini v Prekmurju, zvonika cerkve v Ribnici na Dolenjskem in več spomenikov po Sloveniji.

Mojster Plečnik je le nekaj let po koncu 2. svetovne vojne izdelal načrte za več kot sto metrov visoko parlamentarno zgradbo z mogočnim stožčastim osrednjim delom, ki naj bi stala bodisi na grajski ploščadi bodisi na vrhu Rožnika, bodisi v Tivoliju levo od promenade med Tivolskem gradom in Moderno galerijo in bi bila še zdaj najvišja ljubljanska stavba. Žal ni nikoli prišlo do uresničitve tega njegovega bržčas najsmelejšega projekta, ki bi svojega mojstra, slovensko arhitekturo in Slovenijo povzdignil v še višje višave umetnosti.

Plečnikovo delo je tudi Narodna in univerzitetna knjižnica.

Značilna kamnito opečnata zgradba med Univerzo in Križankami je dobro prepoznavno in eno od najpomembnejših, če že ne najpomembnejše delo Jožeta Plečnika, ki si jo je slavni arhitekt zamislil kot tempelj učenosti in že ob načrtih zanjo izrazil prepričanje, da se bo arhitektura knjižnic zanesljivo spremenila. V njeni čitalnici so tešili uka žejo rodovi slovenskih kulturnih mož in velmož.

Ban Marko Natlačen je konec leta 1936 simbolično zasadil lopato na gradbišču univerzitetne knjižnice, kjer je do katastrofalnega velikonočnega potresa leta 1895 stal Knežji dvorec na delu obzidja rimske Emone; kamnite dele enega in drugega je dal Plečnik vgraditi v pročelje svoje zgradbe. Zidava je bila končana le mesec dni pred začetkom 2. svetovne vojne, in da se tuja vojska ne bi vselila v novo poslopje, so iz licejske knjižnice takoj znesli vanjo vse knjige.

Na pisanem pročelju padejo v oči izbočena okna pod in nad njimi, streha, ki na templju učenosti spominja na antični tempelj, velika čitalniška okna s stebrom na sredini, vhod s kljuko v obliki konja in Mojzesov kip nad stranskim vhodom, delo kiparja Lojzeta Dolinarja, ki je bil premierno razstavljen na pariški jesenski razstavi leta 1927. Notranjost zgradbe je polna prečudovitih podrobnosti, med katerimi se obiskovalec »kot v sakralnem objektu« vzpenja po sicer lepem marmornem, vendar mračnem in tesnem stopnišču proti resnični sončni in duhovni svetlobi čitalnice.

Osrednji prostor Plečnikovega templja učenosti je ogromna čitalnica, v njej pa bralne mize, razvrščene kot v cerkvi v dveh vrstah in postavljene na kamnitih podstavkih.

Ko je v začetku leta 1944 na novo knjižnično poslopje padlo poštno letalo, je bila hudo poškodovana čitalnica in je zgorelo precej knjig. Zgradbo so obnovili že med vojno, po vojni je čitalnico obnovil sam Plečnik, tako obnovljeno poslopje pa so na Prešernov dan leta 1947 krstili za Narodno in univerzitetno knjižnico.

1. NE **1 točka**
2. obrtni, (avstrijskem) Gradcu, Dunaja (vse ali nič) **1 točka**
3. stavbarstvo **1 točka**
4. Dunaj, Praga, Ljubljana, Bogojina, Ribnica na Dolenjskem
Za **1 točko** mora kandidat navesti vsaj 3 pravilne odgovore.
5. Možni odgovori: preureditev Hradčanov, cerkev Srca Jezusovega, Tromostovje, Narodna in univerzitetna knjižnica, (pokopališče) Žale, arkade na osrednjem živilskem trgu pri stolni cerkvi, (preurejene) Križanke, nova šišenska cerkev, cerkev v Bogojini, zvonik cerkve v Ribnici na Dolenjskem
4 pravilne rešitve – **2 točki**
3 pravilne rešitve – 1 točka
2 pravilni rešitvi in manj – 0 točk
6. DA **1 točka**
7. kamnito opečnati (vse ali nič) **1 točka**
8. rodovi slovenskih kulturnih mož in velmož (po smislu) **1 točka**
9. 1895 **1 točka**
10. Knežji dvorec (na delu obzidja rimske Emone) **1 točka**
11. razkošno grajena stavba, kjer lahko nabiramo znanje, ki pomeni svetinjo (po smislu) (vse ali nič) **2 točki**
12. DA **1 točka**
13. Mojzesov, Lojzeta Dolinarja, premierno, pariški, jesenski, 1927
6, 5 pravilnih rešitev – **2 točki**
4, 3 pravilne rešitve – 1 točka
2 pravilni rešitvi in manj – 0 točk
14. V začetku leta 1944, ko je na poslopje padlo poštno letalo.
navedba letnice 1 točka
navedba dogodka 1 točka
skupaj **2 točki**
15. predstavitev (osebe, njenega dela in zgradbe) **1 točka**
16. Plečnikovo delo in NUK (po smislu) **1 točka**

Izpitna pola 3**Daljši pisni sestavek**

Vsebina 20 točk, jezikovna pravilnost 5 točk, zgradba 7 točk, slog 3 točke; skupaj 35 točk

Vsebina	a) kratek povzetek zgodbe <i>Pisma iz drugega sveta</i> (motiv umetnikovega »neiztrohnjenega srca«, umetnik – Ignacij – mora izpovedati svojo umetnost, ker ga prehiti smrt, jo izpove preko medija – ljubljene ženske Mile) b) medbesedilna povezava, npr. s Prešernovim Neiztrohnjenim srcem c) opredelitev do zgodbe in primerjava sporočil č) argumentiranje	do 6 točk do 5 točk do 5 točk do 4 točke
Jezikovna pravilnost	Za 4 isto-/raznovrstne napake = minus 1 točka (največ minus 5 točk)	do 5 točk
Zgradba	Logična povezanost besedila (koherenca) = do 3 točke Logična členjenost besedila – odstavčnost = do 2 točki Dolžina besedila (400–600 besed) = do 2 točki (minus 1 točka za +/- 50 besed; največ minus 2 točki)	do 7 točk
Slog	Živahnost, ustreznost besedišča = 1 + 1 točka Jasnost = 1 točka	do 3 točke